

[Dahlggaard.]

i januar kvartal, hvor der af sæsonmæssige grunde er særlige vanskeligheder for beskæftigelsen.

Men vi må nok erkende, at Danmarks almindelige økonomiske stilling ikke tillader væsentlige lempelser af finanspolitikken herudover; heri er jeg enig med økonomiministeren og med regeringen.

Hvad angår pengepolitikken, er forholdet som bekendt det, at vor handlefrihed begrænses af nødvendigheden af fortsat gældsættelse til udlandet. Vi kan ikke sænke vort renteniveau mere, end at det dog kommer til at ligge højere end i udlandet, i hvert fald det generelle renteniveau. Renteudviklingen i udlandet vil altså være en afgørende faktor for dansk pengepolitik. Den store løse gæld, som vi har til udlandet, gør det endvidere betænkeligt at slække betydeligt på de generelle kreditbegrænsninger, som er indført og virker i form af udlånslofter og på anden måde. Disse kreditbegrænsninger er jo en del af baggrunden for, at private optager lån og kreditter i udlandet, hvilket er af valutamæssig betydning for os.

Den manglende indsats i tide for at løse vore langsigtede økonomiske problemer bærer hovedansvaret for, at vi i dag har for begrænsede muligheder for at imødegå de forhåbentlig mere kortsigtede vanskeligheder, vi står over for.

Det er et alvorligt ansvar, som jeg synes ikke mindst påhviler det socialdemokrati, der havde regeringsmagten på det tidspunkt, hvor optagelsen i EF og international højkonjunktur skabte helt usædvanlige chancer for at påbegynde en grundlæggende sanering af vor økonomi, chancer, som altså ikke blev udnyttet.

Manglende muligheder for at benytte finanspolitiske midler i fuldt og for beskæftigelsen tilstrækkeligt omfang har naturligt ført til, at interessen samler sig om mere begrænsede initiativer og indsatser, som man måske kan kalde selektive, selektiv politik. Hertil henregner jeg ophævelse af bygge- og anlægsstoppet, smidiggørelse af de kommunale investeringsrammer, forøgede bevillinger til beskæftigelsesarbejder, og jeg understreger, at man her nok ikke mindst må være opmærksom på ungdomsarbejdsløsheden, der er ved at udvikle sig. Det er alt sammen snusfornuftige, men altså trods

alt begrænsede forholdsregler. Det er også rimeligt at sikre tilstrækkelig kapacitet på specialarbejderskolerne og til omskoling.

Her føler jeg trang til at erindre socialdemokratiet, og ikke mindst en af de socialdemokratiske ordførere her i dag, om en anden forsyndelse. Det var forkert at stoppe arbejdet i det udvalg, der skulle kulegrave og stille forslag vedrørende omstillingsproblemerne for arbejdskraften i bygge- og anlægssektoren. Det er nu, der havde været behov for at benytte de resultater, dette udvalg kunne være kommet frem til.

Disse forholdsregler, der kan suppleres med mange flere efterhånden, skal i princippet hilses velkommen, men man skal altså efter radikal opfattelse ikke vente de helt revolutionerende resultater for beskæftigelsen af dem.

Tilsvarende har de manglende muligheder for at bruge pengepolitikken i fuld målestok ført til, at interessen samler sig omkring begrænsede forholdsregler. Udbygningen af eksportkreditordningen, så langt det kan ske, uden at det får karakter af maskeret devaluering, kan vi tilslutte os.

Jeg vil også gerne understrege, at vi er ivrige efter, at mulighederne for kapitaltilførsel til det producerende erhvervsliv bliver gunstigere og i hvert fald ikke ugunstigere end for kapitaltilførsel til mere forbrugsprægede formål. Det er en regel, som vi vist alle i ord kan tilslutte os. Det kniber imidlertid undertiden at leve op til det i praksis både i kreditpolitik og i skattepolitik.

Jeg lyttede med interesse til hr. Erling Jensens konkretiserede tanker på dette område, og vi deltager gerne fra radikal side i overvejelser om en række af de bebudede forslag.

Byggeriet, specielt boligbyggeriet, er som bekendt af afgørende betydning for beskæftigelsen på store områder. Vi må drøfte, hvordan vi kan undgå, at det nuværende dyk i igangsættelserne bliver af langvarig karakter. Det siger sig selv, at da nye boliger bliver dyrere end dem, der findes i forvejen, så vil vanskelighederne ved at udleje eller sælge boliger koncentrere sig om dem, der opføres senest; det vil holde igen på nybyggeriet.

Vi deler ikke i det radikale venstre den opfattelse, som er kommet til udtryk, ikke her i dag, men i dagspressen fra forskellige